

Nordiska ministerrådet
Ved Stranden 18
1061 København K

Din dátton:	Din ref.:	Min dátton:	Min ref.:	Áššemeannudeaddji:
		14.02.2020	20/00095-3	Per Vilhelm Söderbaum Per-Vilhelm.Soderbaum@samiskhs.no

SAMISK HØGSKOLES ÅRSRAPPORT 2019 TILL NORDISKA MINISTERRÅDET

I enlighet med kontraktet mellan Nordiska ministerrådet och Samisk høgskole 2017-2019, samt de instruktioner för årsrapportering av budgetåret 2019 som sänts till högskolan 25:e november 2019.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Inledning och prioriteringar

Samisk høgskoles årsberättelse 2019 till Nordiska ministerrådet (NMR) beskriver de resultat som uppnåtts genom forskningsprogrammet ”Vidareføring av Nordisk Samisk Institutts forskningsvirksomhet (NSI) 2017-2019” under år 2019. Eftersom 2019 är kontraktets sista år kommenteras även de totala resultaten för perioden 2017-2019 mer eller mindre utförligt i slutet av varje kapitel. Rapporten visar i vilken mån målsättningarna för kontraktet mellan Nordiska ministerrådet och Samisk høgskole är uppfyllda. Det hänvisas även till årsrapporterna från 2017 och 2018 för mer detaljer.

Forskningsprojekten vid Samisk høgskole som finansieras av Nordiska ministerrådets samiska forskningsprogram följer de prioriteringar som skrivits in i mål- och resultatkontraktet, som ligger som bilaga till ramkontraktet mellan NMR och högskolan.

Högskolan skiljer inte på den finansiering som kommer direkt från Nordiska ministerrådet och den finansiering som till följd av kontraktet med Ministerrådet kommer från utbildningsdepartementen i Finland, Norge och Sverige. Denna årsberättelse visar den totala bilden, i vilken Ministerrådets direktfinansiering utgör 25 procent av budgetramen.

Forskning och utveckling

Tilldelningen från Ministerrådet har under 2019 finansierat FoU-tiden för 26 forskare vid högskolan, som utgjort mellan 15 och 45 procent av dessas arbetstid under hela året. Denna FoU-tid motsvarar totalt sju fulltidstjänster. FoU-tiden har gått till forsknings- och utvecklingsprojekt inom språkvetenskap, pedagogik, traditionell kunskap, rendriftsforskning, religionshistoria, duodji och litteraturvetenskap.

Forskarna vid Samisk høgskole har hittills registrerat 85 poster i Cristin (Current Research Information System In Norway, www.cristin.no) för år 2019. Av dessa 85 poster är 19 vetenskapliga publikationer inom olika fagområden, som ger publikationspoäng. Den slutgiltiga kvalitetskontrollen är inte genomförd, men det ser ut som att den vetenskaplig poängproduktionen 2019 inte har ökat i jämförelse med 2018 utan snarare minskat. 2018 producerade högskolans anställda 15 vetenskapliga publikationer, som resulterade i 21,1 publikationspoäng, vilket var 0,45 poäng per vetenskapligt anställd. Bland de statliga högskolorna i Norge låg snittet 2018 på 0,56 poäng per vetenskapligt anställd, vilket innebär att den vetenskapliga produktionen vid Samisk høgskole var lägre än snittet.

När man kvantifierar forskningen vid Samisk høgskole är det också naturligt att nämna att den externt finansierade forskningen har ökat. Forskarna använder sin NMR-finansierade FoU-tid till att skriva ansökningarna till de projekt som sen får finansiering externt. Finansieringen från Norges forskningsråd (NFR) har under 2019 varit högre än på länge. Bara vid två tillfällen tidigare har den externt finansierade forskningen vid Samisk høgskole varit större, 2007 (9 615 000) och 2009 (6 772 000). Forskningsprojekten som har fått finansiering av NFR skapar nordisk nytta för hela det samiska området och visar hur högskolans Ministerrådskontrakt också skapar ringar på vattnet. I slutet av 2019 fick ett forskningsprojekt som Samisk høgskole deltar i anslag från svenska Vetenskapsrådet. Den forskning som Samisk høgskole ska utföra i projektet har en budgetram på omkring 2,5 miljoner kronor över fyra år och är ytterligare ett exempel på att högskolan är gränsöverskridande.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NFR-medel till SH (tusen NOK)	227	760	3 816	5 325	3 872	6 513

FoU-projekten som under 2019 finansierats svarar mot tre av de fyra fagliga prioriteringarna för det nordisk-samiska forskningsprogrammet som finns beskrivna i mål- och resultatkontraktet:

- Vidareutveckling av samiska som vetenskapsspråk
- Forskning inom samhällsvetenskap. Forskning på det moderna samiska samhället, inte minst samisk utbildningsforskning

- Konstnärligt utvecklingsarbete med utgångspunkt i duodji och andra konst- och kulturuttryck

Under 2019 har vi inte haft något Ministerrådsfinansierat projekt inom ”Samisk rättshistoria och rättsutveckling samt rättsliga spørsmål knutna mot samernas och andra urfolks kulturarv och samhällsutveckling”, vilket är den fjärde fagliga prioriteringen som nämns i kontraktet. Denna fagliga prioritering har vi tidigare under kontraktperioden arbetat med, bland annat genom utgivningen av en Diedut-bok 2017, som finansierades av Ministerrådet.

Förprojekt och doktorgradsstudier

Såsom nämnts i fjolårets rapport till Nordiska ministerrådet upplever högskolan svårigheter i att rekrytera kandidater till de förprojekt som utlyses. Detta har dock inte fört till att Samisk høgskole har rekryterat färre stipendiater. Det är för närvarande 10 stipendiater vid Samisk høgskole som finansieras av det norska Kunnskapsdepartementet och av Norges forskningsråd. Stipendiaterna kommer själva från Norge, Sverige och Finland, och deras projekt uppfyller syftet med Ministerrådskontraktet, även om ordningen med förprojekt inte längre anses vara en ändamålsenlig rekryteringsåtgärd. Detta har resulterat i att det inte specificeras i det nya mål- och resultatkontraktet, som skrivs för perioden 2020-2022, att högskolan ska genomföra ett visst antal förprojekt.

Under 2019 har inget förprojekt genomförts vid Samisk høgskole med finansiering av Nordiska ministerrådet. Det blev utlyst ett förprojekt inom pedagogik och ett i samhällsvetenskap, men till dessa utlysningar var det inga kompetenta sökare.

I kontraktet framkommer det att det inom loppet av programperioden ska ”gjennomføres minimum 6 forprosjekter, 6 forskningsprosjekter og oppstart av 2 dr. gradsprosjekter”. Under kontraktperioden 2017-2019 har fyra förprojekt genomförts.

Sammanfattningsvis har det i perioden 2017-2019 genomförts förprojekt i språkvetenskap, idrottsvetenskap, naturvetenskap och samhällsvetenskap. Både idrotts- och naturvetenskap är en del av undervisningsportföljen för de samiska lärarutbildningarna vid högskolan och kan kategoriseras som utdanningsforskning i sammanhanget, och passar således in i kontraktets fagliga profil. Som resultat av förprojekten har doktorgradsprojekt utformats och ansöknader skickats till finansiärer. De förprojekt som utlysts utan att ha kompetenta sökare var inom journalistik, samhällsvetenskap och pedagogik.

I perioden 2017-2019 har två av dem som haft Ministerrådsfinansierade förprojekt vid högskolan börjat i stipendiatställningar, en i språkvetenskap och en i naturvetenskap.

Publikationer i egna kanaler

Under 2019 har Samisk høgskole publicerat ett nummer i bokserien Diedut. Publikationen var en jubileumsskrift som publicerades i samband med att högskolan existerat i 30 år och bestod av lulesamiska översättningar av tre vetenskapliga artiklar som tidigare publicerats på nordsamiska och en vetenskaplig artikel som publicerats på norska.

Tillsammans med fjolårets ryskspråkiga bok om arktiska urfolks traditionella matsystem och 2017 års analys av finnmarksloven har högskolan i kontraktperioden publicerat tre böcker i serien Diedut.

Samisk høgskole producerar den samiskspråkliga vetenskapliga tidskriften *Sámi dieđalaš áigečála* (Samisk vetenskaplig tidskrift) tillsammans med Universitetet i Tromsø. Tidskriften uppdaterade sitt reglemang under 2019 och publicerar härefter primärt artiklarna på Internet. De publicerade artiklarna samlas så i en pappersutgåva av tidskriften, som ges ut en gång per år. 2019 års nummer skickas i dagarna till tryckning. Tidskriftens alla nummer ligger offentligt tillgängliga på tidskriftens hemsida: <http://site.uit.no/aigecala/almmuheamit/>. Ministerrådet har under 2019 liksom tidigare år finansierat delar av redaktionen.

Samisk høgskole har tillsammans med UiT Norges arktiske universitet under våren 2019 genomfört två skrivarseminarier, med syfte att motivera forskarna att publicera mer eller bli klara med sina artiklar. Norges forskningsråd finansierade dessa seminarier. Detta är ett av de initiativ högskolan tagit för att hjälpa de anställda att uppnå sina och högskolans målsättningar om ökad publicering.

I kontraktet med Ministerrådet fastställs det att forskningsprogrammet ska «bidra til utgivelse av inntil 6 nummer av Diedut og 6 nummer av Sámi dieđalaš áigečála». Det har under kontraktperioden givits ut tre nummer av Diedut och två nummer av Sámi dieđalaš áigečála.

Forskningskonferanser, seminarier och arrangemang vid Forskningsdagene

Samisk høgskole har använt NMR-medlen till att arrangera en konferans och två större seminarier:

- 1) **NORNA SYMPOSIUM 2019: Navn på minoritetsspråk i muntlige og skriftlige sammenhenger i en flerkulturell verden**, 24-26.4.2019. Nordiska samarbetskommittén för namnforskning (NORNA) arrangerade symposiet tillsammans med Samisk høgskole och Sametinget i Norge. Symposiets centrala tema var att belysa minoritetsspråkliga namn i olika namnfagliga och tvärfagliga perspektiv. Mer information finns på symposiets hemsida: <https://norna49-2019.weebly.com/>
- 2) **Ódda biibbaljorgalusa ávvuseminára / Seminarium för ny bibelöversättning**. I förbindelse med att Det norske bibelsällskapet lanserade en ny bibelöversättning på nordsamisk hölls ett seminarium på Diehtosiida 23-24 augusti 2019. Fokus var den nya nordsamiska bibelöversättningen och det gavs föreläsningar om ordval med mera, men det gavs också rum för utställningar och mycket annat. För fagseminariet ansvarade Samisk høgskole och Det norske bibelsällskapet men andra institutioner, såsom Söndagsskolan i Kautokeino, Kautokeino menighet, Samisk kirkeråd och Samisk arkiv, hade också intilliggande arrangemang. För mer information: <https://bibelseminar2019.weebly.com/>
- 3) **Lars Hætta ja Anders Bæra muitalusat ja duodji / Lars Hætta og Anders Bærs fortellinger og duodji**. Samisk høgskole och Samisk arkiv arrangerade 6:e november 2019 ett seminarium om de äldsta texterna som finns på nordsamiska, skrivna av Lars Hætta och Anders Bær, som skrev medan de avtjänade livstids fängelse på Akershus festning till följd av deltagandet i Kautokeino-opproret 1852. På seminaret hölls föredrag om deras liv och leverne, tänkande och språk. Seminaret arrangerades i förbindelse med nytugåvan av Hætta och Bærs

texter, redigerade av Nils Oskal, Johanna Johansen Ijäs och Ivar Bjørklund, Orkana Akademisk forlag 2019.

I kontraktperioden arrangerades, vilket redan rapporterats, för övrigt ett seminarium 2017 och en konferens 2018. Högskolan arrangerade tillsammans med Sametinget i Norge ett festseminarium i samband med professor Ole Henrik Maggas 70-årsdag den 15:e november 2017 (<https://samas.no/se/a/ole-henrik-magga-avvuseminara>). Högskolan arrangerade tillsammans med WINHEC och WIRA konferansen WIREC2018 22-24 augusti 2018. Konferansens fullständiga namn var Igniting Knowledge Sharing: World Indigenous Research and Education Conference och den tog upp problemställningar innanför urfolksforskning och -utbildning (<https://wirec2018.weebly.com/>).

Högskolan har också en målsättning om att årligen delta på *Forskningsdagene*. Den 28:e september 2019 arrangerades om traditionell kunskap i sjösamisk bär- och äggplockning i Billefjord tillsammans med det sjösamiska centret i Billávuotna: Mearrasiida. Dessutom arrangerades en föreläsning i Kautokeino om urfolkssamhällen och klimatförändringar 16.9.2019.

2017 arrangerades ett kafé om samiska värderingar i Enare och Kautokeino (25, 26 och 28 september 2017) som en del av *Forskningsdagene*, men 2018 var vi för upptagna av WIREC-konferansen för att kunna få till något utöver detta.

Övriga stödfunktioner: Forskningsadministration

Vid Samisk høgskole får forskarna stöd från administrationen bland annat när de har planer om att ansöka om medel för forskning externt, när böcker ska publiceras och konferanser ska arrangeras. De administrativa kostnaderna 2019 ligger på 881 000 kronor och består av forskarnas stödapparat institutledning och arbete i forskningsadministrationen, ekonomiavdelningen och personalavdelningen.

Kommentar till ekonomiskt överskott

Bokslutet visar att högskolan under 2019 använt 7 627 000 norska kronor av de 9 350 000 kronor som till följd av kontraktet med Ministerrådet kom in under 2019. Att högskolan under året inte använt alla medel som kommit in beror bland annat på att vissa projekt inte kommit igång på grund av svårigheter förknippade med rekrytering. Högskolan har under 2018 och 2019 förbättrat det interna ansökningssystem som ligger till grund för budgettering och ekonomisk målstyrning och resultatet förväntas ge utslag 2020, då vi ser för oss att högskolan kommer använda alla medel som kommer in under året och i tillägg kommer använda delar av det ekonomiska överskott som överförs från de år då utbetalningarna varit mindre än budgeten.

Kvantitativ tabell – kontraktsuppfyllelse

I tabellen nedan framkommer det hur många projekt som hör till kontraktet 2017-2019 som påbörjats eller genomförts under året.

	2017	2018	2019	Totalt
Nordiske/internasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter	25	17	26	30
Utgitte publikasjoner i serie <i>Dieđut</i>	1	1	1	3
Utgivelser i <i>Sámi dieđalaš áigečála</i>	-	1	1	2
Antall publiseringspoeng, hela høgskolan	22,4	21,1	inte klart	inte klart
Antall seminarer/konferanser	1	1	3	5
Gjennomførte/arr. forskningsdager	1	-	1	2
Antall forprosjekter	1	1	x	2
Oppstart av nye dr.gradsprosjekter	-	-	2	2

BOKSLUT

Den økonomiske redovisningen belyser årets økonomiske transaksjoner samt ingående og utgående balanser for overførte medel. Bokslutet har gjort i norske kroner. Räkenskapstabellerna är ett utdrag ur Samisk høgskoles totalräkenskap. Det har använts en kurs där 100 DKK motsvaras av 128 NOK.

Räkenskap	2017	2018	2019
Lön och sociala kostnader	5 574	5 448	6 678
Driftskostnader	163	102	949
Totala kostnader	5 736	5 550	7 627

Koststed	Koststedsforklaring	2017	2018	2019	Totalt
321 100 – 100 000	Lön och sociala kostnader	5 218	5 448	6 678	17 344
321 100 – 321 000					
311 100 – 311 100					
231 500 – 235 100	Dieđut-böcker	54	57	261	372
200 000 – N20 000					
221 500 – A22 000	Konferanser	-	45	578	623
321 100 – N32 001					
321 100 – A32 014					
321 100 – N32 000					
1603	Forskningsstöd med mera	201	-	110	311
1604	Förprojekt (gammalt koststed)	264	-	-	264
Summa kostnader		5 737	5 550	7 627	18 914

NYCKELTAL OCH STATISTIK

Tabell 1: Resultatuppsummering

Medlen som Samisk høgskole mottagit från Nordiska ministerrådet och utbildningsdepartementen i Finland, Norge och Sverige som stöd till forskningsprogrammet ”Vidareføring av Nordisk Samisk Institutt forskningsvirksomhet (NSI) 2017-2019” har under 2019 använts till följande projekt:

- 26 forsknings- og utvecklingsprojekt av nordisk, allsamisk och internationell kvalitet och karaktär.
- Ett nummer av *Sámi dieđalaš áigečála*.
- En bok i serien *Dieđut*.
- En konferans och två stora seminarier
 - *NORNA SYMPOSIUM 2019: Navn på minoritetsspråk i muntlige og skriftlige sammenhenger i en flerkulturell verden*,
 - *Seminarium för ny bibelöversättning*,
 - *Lars Hættas og Anders Bærs fortellinger og duodji*
- Arrangement under *Forskningsdagene*.

Tabell 2: Administrativa utgifter

Medtagna i siffrorna för administrativa utgifter som förts in i tabell 2 är forskningsadministrativa kostnader.

(Uppges i hela 1.000)	2019	2018
Administrativa utgifter	881	724

Tabell 3: Översikt över överförda medel under perioden 2016-2018

	2017	2018	2019
Överfört från tidigare år	4 049	6 189	9 771
Budget (NMR)	8 272	9 132	8 888
Utbetalningar	6 132	5 550	7 627
Överføring till kommande år	6 189	9 771	11 032

Tabell 4: Föråldrade medel per 31.12.2019

	Belopp
Överfört från år 2016	4 049
+ Budget 2017	(+) 8 272
- Utbetalningar 2017	(-) 6 132
- Utbetalningar 2018	(-) 5 550
- Utbetalningar 2019	(-) 7 627
= Föråldrade medel	- 6 938

Revision

Verksamheten är en del av förvaltningsorganets ordinära revision. Medlen som är beviljade till följd av avtalet mellan Nordiska ministerrådet och Samisk høgskole ingår som en del av högskolans totalräkenskap och revideras av Riksrevisjonen i Norge.

Årsrapporten behandlas slutgiltigt av høgskolestyret 11:e mars 2020.

Dearvuodát/hilsen

Laila Susanne Vars,
rektor

Johan Ailo Mattias Kalstad,
direktør

Dokumentet har blivit godkänt i högskolans arkivsystem Public360 och har ingen handskriven signatur.